

Kvalitet i bedriftshelsetjenesten

Bedriftshelsetjenesten har en viktig rolle i arbeidsmiljøarbeidet i Norge. Den må ha god fagkompetanse om arbeidsmiljøfaktorer som påvirker de ansattes helse på ulike måter. Hva skal så til for å oppnå god kvalitet i bedriftshelsetjenesten?

Bedriftshelsetjenesten er en viktig aktør i arbeidsmiljøarbeidet i norske virksomheter. Den skal både være et virkemiddel og en del av det forebyggende og systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Arbeidsmiljøloven slår fast at det er et lederansvar å knytte til seg bedriftshelsetjenester som har den nødvendige kompetansen og kunnskapen for å gi gode og relevante arbeidsmiljøråd.

Bedriftshelsetjenestens viktigste oppgaver

Bedriftshelsetjenesten skal hjelpe bedriften med informasjon om arbeidsmiljøforhold, overvåke arbeidsmiljøet, og komme med forslag til forbedringer slik at arbeidet blir helsefremmende og meningsfylt og ikke innebærer forhold som kan gi fysiske og psykiske skadevirkninger.

BHT har i følge arbeidsmiljøloven en fri og uavhengig rolle i arbeidsmiljøspørsmål. De konkrete oppgavene varierer, avhengig av virksomhetens behov og myndighetenes krav. BHT og virksomheten har et felles ansvar med å finne ut hvordan bedriftshelsetjenesten kan brukes i den konkrete virksomheten, med tanke på behov og ønsker. Det er virksomheten, gjennom ledelsen, som knytter til seg en BHT. Det er derfor viktig at leder inngår i dialogen, men også arbeidstakerne, arbeidsmiljøutvalg og verneombud må involveres.

Kvalitet i BHT

Fra 2010 ble det innført en godkjenningsordning for BHT i Norge som forvaltes av Arbeidstilsynet. Mange virksomheter plikter å ha en godkjent bedriftshelsetjeneste, og det stilles krav til hvordan virksomhetene skal bruke BHT. Godkjenning forutsetter minst 3 faglige årsverk og kompetanse innen ergonomi, yrkeshygiene, psykososialt arbeidsmiljø, arbeidsmedisin og systematisk HMS-arbeid. Det er imidlertid flere forhold utover de formelle kravene som inngår i godkjenningsordningen som vil kunne bidra til kvalitetsforhøyelse i BHT-virksomhetene.

For å oppnå best mulig kvalitet i bedriftshelsetjenesten, kan man ta i bruk ulike verktøy:

God BHT er et evalueringsverktøy der hensikten er å øke kvaliteten på tjenesten. God BHT består av 15 områder som beskriver hva som forventes av BHT og virksomheten for å oppnå god kvalitet på tjenesten. Tanken er at virksomhetene og bedriftshelsetjenesten sammen vurderer hvert område for så å finne fram til forbedringsmuligheter. Verktøyet er utviklet av STAMI, BHTs profesjonsforeninger, partene i arbeidslivet og myndighetene.

Arbeidsmedisinske veiledninger er en prosedyresamling som er utviklet av Norsk arbeidsmedisinsk forening og som inneholder gode metoder på en rekke arbeidsmedisinske områder. Det er først og fremst ment som et brukerstøtteverktøy for ansatte i BHT, og inneholder en samling på om lag 150 prosedyrer og 350 dokumenter.

Kunnskapsbasert BHT bygger på 3 grunnleggende elementer:

- Kundens ønsker
- Bedriftshelsetjenestens erfaring
- Forskning

For å oppnå best mulig kvalitet er det også viktig å legge vekt på forskningsbasert kunnskap. Kunnskapsbasert BHT betyr at forskning på feltet legges til grunn for gjennomføring av tiltak. Bedriftshelsetjenesten må jobbe for å finne forskning på

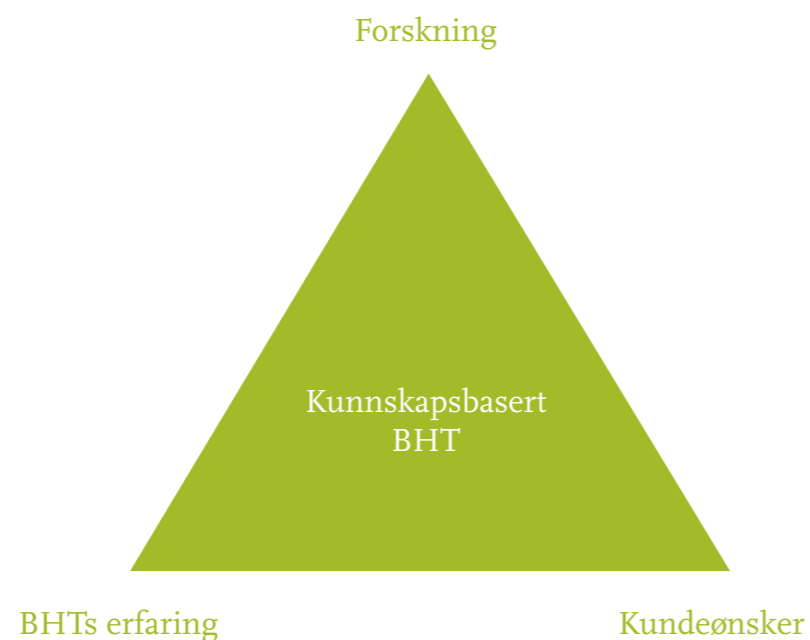
feltet og deretter vurdere om kunnskapen kan brukes i den aktuelle situasjonen. Videre må virksomheten involveres i beslutningen. Figuren nedenfor viser prinsippene for kunnskapsbasert BHT.

BHT er lønnsomt

Både myndigheten og partene i arbeidslivet legger vekt på at systematisk HMS-arbeid er lønnsomt, og mye tyder på at god kvalitet i BHT også er lønnsomt. BHT kan blant annet bidra til et bedre arbeidsmiljø med bedre helse hos de ansatte, lavere sykefravær og mindre utstøting. I tillegg kan bedriftshelsetjenesten jobbe aktivt for å bedre produktivitet i virksomhetene.

BHT og virksomhet har et ansvar for å finne fram til en god dialog om virksomhetens behov og hvordan BHT skal bistå virksomheten. En god BHT vil bidra til at bedriften får en BHT som virker og som er effektiv og som gir en god verdi for pengene. Dette er krevende, men helt nødvendig.

Ved valg av BHT bør også kunden sjekke referanser og etterlyse bransjekompetanse. NHO har utviklet kontraktsformer og bransjespesifikke krav. Arbeidstilsynet har også en hjemmeside med mange gode råd om bruk av BHT, i tillegg til å forvalte godkjenningsordningen.

KRAV FOR Å BLI GODKJENT SOM BEDRIFTSHELSE-TJENESTE

Bedriftshelsetjenesten må kunne gi en helhetlig og forebyggende bistand i HMS-arbeidet.

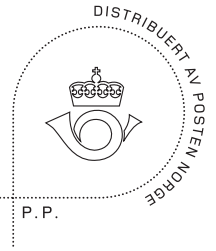
- Ha et kvalitetssikringssystem som sikrer at bedriftshelsetjenesten bistår arbeidsgiver på en tilfredsstillende måte, og sikrer faglig kompetanseutvikling for bedriftshelsetjenestens personale.
- Ha en sammensetning og et faglig personale som er i stand til å gi rådgivning innen følgende kompetanseområder:
 - Arbeidsmedisin/arbeidshelse
 - Yrkeshygiene
 - Ergonomi
 - Psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø
 - Systematisk HMS-arbeid
- Ha et faglig personale som dekker minst 3 årsverk
- Dekke følgende fagområder med minimum 30 prosent av et årsverk:
 - Arbeidsmedisin
 - Yrkeshygiene
 - Ergonomi
 - Psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø

Kilde: Arbeidstilsynet

BHT KAN BISTÅ MED:

- Planlegging og gjennomføring av forandringer i arbeid og arbeidsmiljø.
- Kartlegging av arbeidsmiljø og foreta risikovurderinger.
- Arbeide for tiltak som kan forebygge helseskader.
- Overvåke og kontrollere arbeidstakernes helse i forhold til arbeidssituasjonen.
- Tilpassing av arbeidet for den enkelte.
- Informasjon og opplæring innenfor helse, miljø og sikkerhet (HMS).
- Bedriftsinternt atferdingsarbeid.

B

NORGE

P.P.

RETURADRESSE:

STATENS ARBEIDSMILJØINSTITUTT
POSTBOKS 8149 DEP
0033 OSLO

Hva gjør STAMI?

Fagsekretariatet for bedriftshelsetjenesten ved Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) ble etablert i 1998 som et bidrag til å øke kvaliteten på norske bedriftshelsetjenester. I tillegg ønsket man å få mer kunnskap om hva som skjer ute i praksisfeltet med virksomhetene og deres bedriftshelsetjeneste. Sekretariatet har siden opprettelsen gjennomført ulike utviklingsprosjekter og undersøkelser for å bidra til at bedriftshelsetjenestene gir en god og faglig bistand til virksomhetene.

STAMI har en nasjonal rolle i forskning og formidling innen arbeidsmiljøfeltet. Instituttets fagsekretariat for bedriftshelsetjenesten fokuserer på bedriftshelsetjenestens rolle og faglige utøvelse.

Idebanken God BHT er en samling av små og store suksesshistorier fra bedriftshelsetjenestene rundt i landet. Eksempelene er tilgjengelig via våre nettsider.

STAMI holder en rekke kurs og foredrag. Blant annet er God BHT i dag en del av grunnopplæringen på grunnkurs for bedriftshelsepersonell. STAMI har også en sentral rolle i videreutviklingen av de arbeidsmedisinske veiledningene.

Fagsekretariatet representerer også Norge i det europeiske nettverket for helsefremmende arbeidsplasser (European Network Workplace Health Promotion) og deltar i ulike europeiske nettverksprosjekter.

Arbeidstilsynet har det faglige forvaltningsansvaret for BHT, blant annet er de godkjenningsorgan for BHT-virksomheter. Se også www.arbeidstilsynet.no

Kontakt oss

Vi er åpne for store og små spørsmål om bedriftshelsetjeneste og faglige spørsmål innenfor forebyggende og helsefremmende arbeidsmiljøarbeid.

www.stami.no/bht

E-post: fagsekretariatet@stami.no

Statens
arbeidsmiljøinstitutt

POSTBOKS 8149 DEP, 0033 OSLO
TELEFON: 23 19 51 00
E-POST: STAMI@STAMI.NO
WWW.STAMI.NO